

lig, hvilke Straffebestemmelser der skal gælde for Overtrædelse af de fastsatte Bestemmelser.

Hvad nu det første Spørgsmaal angaar, tror jeg, at Forslaget, ved at holde sig tæt op til, hvad der er blevet vedtaget i Loven om Køb af 1906, træffer ganske godt. Jeg havde dog ventet, at ogsaa Sagførere vare blevne inddragne under de bogføringspligtige. Der er overfor mig sagt, at der er forskellige Vanskeligheder, forskellige Hindringer derfor, og at Sagførere derfor ikke ere tagne med; jeg vil dog tro, at man burde gøre dette Spørgsmaal til Genstand for Overvejelse i et Udvalg. Thi det er givet, at Sagførere gaa fallit, gaa konkurs, og man har ogsaa set, at deres Bøger ikke have været førte ordentligt, ja, endog ere blevne tilintetgjorte, det er sagt, at de ere blevne brændte.

Hvad selve Spørgsmaalet om Bøgerne angaar, er der to Veje at gaa. Man kan i Loven give meget detaljerede Bestemmelser om, hvilke Bøger der skal føres. Dette er, saa vidt jeg ved, Tilfældet i Frankrig og vort Genboland Sverige. Men man kan ogsaa nøjes med at sige, at der kun skal være ganske enkelte Bøger, der skulle lovfæstes, og at Bogføringen i øvrigt skal foretages saaledes, at den til enhver Tid giver en klar Fremstilling af Regnskabsførelsen. Dette er, saa vidt jeg ved, Tilfældet i Tyskland og Norge. Det foreliggende Forslag følger nærmest den sidste Vej og foreslaar, at der kun skal lovfæstes en Kassebog og en Statusbog og i øvrigt føres et saadant Bogholderi, at det deraf klart fremgaar, hvorledes Forretninggangen har været.

I Lovforslagets Bemærkninger er der tilføjet: „Hvorledes det øvrige Bogholderi skal føres, maa afhænge af Domstolenes Skøn i hvert enkelt Tilfælde under Hensyn til Forretningens Omfang og Virke-maade“. Denne Anvisning kunde jo være god nok, men den har den Skavank, at den først kan indløses, efter at en Katastrofe er indtraadt. I en Lov at foreskrive, hvilke Bøger der skal føres i enhver Forretning, er ganske umuligt, og derfor kan det kun dreje sig om, hvilke Bøger der skal danne Grundlaget ved det Bogholderi, der opbygges, og saa at give en Anvisning. Men denne skulde gerne være til at indfri, naar en Virksomhed skal grundlægges et Bogholderi, eller i hvert Tilfælde til enhver Tid derefter og al Tid, inden vedkommende er gaaet i Stykker; thi saa er det alligevel

for sent at have faaet Anvisningen. Jeg vil henstille, om man ikke kunde finde en Udvej derved, at der tillægges de Personer, der skulle ansættes i Henhold til den nye Lov om Revisorer og endnu ikke ere udnævnte, en Bemyndigelse til at give Vejledning for dem, der ønske det, og give dem Anvisning paa, hvorledes Bogholderi kan tilrettelægges, saa at det kan siges at give et klart Billede af Forretningens Førelse. Jeg tror, at det kan gøres paa den Maade. Jeg ved, at en landskendt og velkendt Revisor har været tilkaldt af mange Virksomheder for at grundlægge Regnskabet, og dette er saa sket til Tilfredshed. Naar man nu vil inddrage en stor Mængde Virksomheder, der ikke tidligere have haft Bogføringspligt, under denne, vilde det vistnok være særdeles heldigt, om man havde saadanne veludrustede Mænd, til hvem vedkommende kunde henvende sig og være sikker paa at faa fuldt tilfredsstillende Hjælp.

Det kan ikke nytte at komme med hele det dobbelte Bogholderi til enhver lille Købmand, det tror jeg heller ikke er nødvendigt, men at en Kassebog alene skal være nok til at danne et Billede selv af en lille Forretning, tror jeg ikke. Selvfølgelig vil en Kassebog altid være en vigtig Faktor i et Bogholderi, men i alt Fald i alle større Virksomheder maa det blive Hovedbogen med dens levende og døde Konti, der er det vigtigste og mest oplysende, ogsaa hvad Udarbejdelsen af Status angaar. Hvad enten man nu giver denne Bog det ene eller det andet Navn, maa det dog være en Bog, der viser Konto-Kurant, som man skal holde sig til i Tvistigheder, og hvis Udvisende i den autoriserede Bog edelig skal afkræftes af Modparten for at underkendes. Der maa efter mit Skøn mere end en Kasse- og Statusbog til som lovfæstede Bøger; thi selv i meget smaa Forretninger sælges der paa Kredit, og disse debiterede Beløb maa fæstes i Bøgerne. I Forretninger, der hovedsagelig baseres paa kontant Køb og Salg, er det noget anderledes. Der maa selvfølgelig Kassebogen træde stærkt i Forgrunden. Men der findes vist meget faa Firmaer, der alene ved Hjælp af Kassebogen kunne konstruere en paalidelig Status. — De lovfæstede Bøger maa, synes jeg, udvise saa meget, at man ved en Katastrofe kan se, hvad Fallenten skylder, og hvad han har til gode. Vi have en Journal, Hovedbog og Statusbog. Journalen er sat paa Hyl-den, den bliver vist forholdsvis meget lidt brugt, der er kommet andre Bøger frem.